

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ

ЮРИСПРУДЕНЦІЯ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської конференції студентів та молодих учених

18 -19 квітня 2011 року

м. Бердянськ

*Рекомендовано до друку
рішенням вченої ради Бердянського університету менеджменту і бізнесу
(протокол № 8 від 23.03.2011р.)*

Редакційна колегія:

Кізченко Валентина Іванівна – доктор історичних наук, професор;
Соловійова Вікторія Вікторівна – доктор історичних наук, професор;
Новицький Григорій Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
Шевченко Анатолій Євгенійович – доктор юридичних наук, професор;
Шевченко Леся Антонівна – доктор історичних наук, професор;
Антошкіна Валерія Костянтинівна – кандидат юридичних наук, доцент;
Звонарьов Олег Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент;
Метельський Роман Едуардович – кандидат юридичних наук, доцент;
Сердюк Олена Олександрівна – кандидат філософських наук, доцент;
Сирота Анатолій Іванович – кандидат юридичних наук, доцент;
Фролов Юрій Миколайович – кандидат юридичних наук, доцент;
Щербіна Леонід Іванович – кандидат юридичних наук, доцент.

УКЛАДАЧІ

К.А. Седих, Н.В. Васильченко

Ю 73 Юриспруденція: актуальні проблеми теорії і практики : матеріали Всеукраїнської конференції студентів та молодих учених, 18-19 квітня 2011 р. – Донецьк : Видавництво «Донбас», 2011. – 142 с.

ISBN 978-966-1615-59-4

У збірнику зібрані тези доповідей учасників Всеукраїнської конференції студентів та молодих учених, які висвітлюють широке коло актуальних та дискусійних проблем в правознавстві.

Видання буде корисне студентам, науковцям і юристам–практикам.

УДК 34(063)
ББК 67я43

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв юридичних осіб та іншої інформації несуть автори тез. Висловлені в них думки можуть не збігатись з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою автора та редакції.

ISBN 978-966-1615-59-4

© Бердянський університет
менеджменту і бізнесу, 2011

Пахно А.В. ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ СЛУЖБИ УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	33
Пономаренко В.С. ПОВЕРНЕННЯ ДО ПРЕЗИДЕНТСЬКО–ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ФОРМИ ПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ.....	34
Росавицький О.О. ЩОДО СТАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	35
Савкін А.М. ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОЇ ПІДТРИМКИ РЕФОРМ ТА ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ.....	36
Скрипниченко К.Г. ДЕРЖАВА – ГОЛОВНИЙ ГАРАНТ ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.....	38
Таран Т.С. ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ІНСТИТУТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В МЕХАНІЗМІ ГАРАНТУВАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.....	39

РОЗДІЛ III ЕКОЛОГІЧНЕ, ЗЕМЕЛЬНЕ ТА АГРАРНЕ ПРАВО

Бенза В.В. ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ – НЕОДМІННА УМОВА ДЕМОКРАТИЧНОЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	40
Бахтар О.О. ОРГАНІЗАЦІЙНО–ПРАВОВІ ФОРМИ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В НОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	41
Буц І.М. ЗЕМЕЛЬНА ПОТЕКА: ПОЛІТИКО–ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	42
Завгородня Д.С. ПОДВЕДОМСТВЕННОСТЬ ЗЕМЕЛЬНЫХ СПОРОВ МЕЖДУ ОРГАНОМ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ И ЧАСТНЫМ ЛИЦОМ.....	43
Кіт М.С. ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ КОДИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	44
Смирнова В.В. К ПИТАННЮ ПРО ЗАСТАВОЗДАТНІСТЬ ЗЕМЕЛЬ.....	45

РОЗДІЛ IV ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО, ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

Бібікова Т.І. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПРИНЦИП РІВНОСТІ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	47
Єфремова І.І. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ.....	48
Задорожна А.Ю. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УЧАСТІ АДВОКАТА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	49
Казюта О.С., Малькович Т.О. ВІДВІД СУДУ: ДІЙОВИЙ ЗАСІБ ЧИ ПРОЦЕСУАЛЬНА БЕЗПОРАДНІСТЬ?.....	50
Куліш Л.А. ПРОБЛЕМИ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	51
Курасова Н.І. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТАВИ ЯК СПОСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	52
Майкут О.М. ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНОГО БУДИНКУ В СПОРАХ ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ДОПОМІЖНІ ПРИМІЩЕННЯ.....	53
Мікуліна М.М. ОСОБИСТА СВОБОДА І ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ В КОНТЕКСТІ ОСОБИСТОЇ ПРИВАТНОСТІ.....	54

підписує закон який був ним повернутий для повторного розгляду, і котрий знову був прийнятий Верховною Радою не менш як 2/3 від її конституційного складу то такий закон підлягає офіційному опублікуванню за підписом голови Верховної Ради.

Президент України з поверненням до конституції 1996 здобув більше повноважень аніж мав за конституцією 2004р. Зокрема президент отримав більший вплив у сферу виконавчої влади: він висуває, на власний розсуд, кандидатуру Прем'єр-міністра до Верховної Ради, та приймає рішення про його відставку. За поданням Прем'єр-міністра призначає інших міністрів, а також утворює, реорганізує чи ліквідує міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Має право скасовувати акти Кабінету Міністрів. Окрім цього останній став відповідальним лише перед Президентом та складає свої повноваження перед новообраним президентом, а не Верховною Радою.

Президент отримав право звільняти Генерального прокурора без згоди на те Верховної Ради. Право вето президента відтепер розповсюджується і на закони про внесення змін до Конституції України.

У разі дострокового припинення повноважень Президента України, виконання обов'язків Президента України, за конституцією 2004 р. покладалось на Голову Верховної Ради України, а в конституції 1996 р. покладалось на Прем'єр-міністра України.

Що ж до Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади то вони як зазначалося стали більш відповідальними перед президентом. Кабінет Міністрів України за редакцією статті 116 Конституції 2004 року мав більше прав щодо кадрових та управлінських функцій, які згідно Конституції 1996 року перейшли до президента.

Як видно з порівняльного аналізу Конституцій 2004 року та Конституції 1996 року суттєвих змін з поверненням до старої конституції зазнали лише IV, V та VI розділи Основного Закону, в своїй основі конституція не зрадила ідеалам демократії.

Якщо вести мову про економічну, політичну та правову ситуації в Україні то суттєвих змін як таких не відбулося, проте з'явилися деякі нюанси.

По-перше, повернення до старої форми правління не принесло стрімкого зльоту економіки і на даний момент, не вивело її з кризи.

По-друге, з поверненням до старої форми правління президент отримав більше впливу в сфері політики і права. В першу чергу через Кабінет Міністрів, який президент може в будь який момент «розігнати» відправивши в відставку Прем'єр-міністра. Тому можна припустити що може мати місце й тиск з боку президента на уряд з метою прийняття останнім рішень вигідних Президенту, під страхом піти у відставку. Проте стверджувати це на сто відсотків зарано, все має показати час.

Враховуючи вище викладене можна зробити висновок, що Конституційний Суд України розглянувши Закон України «Про внесення змін до Конституції України» прийняв рішення про його неконституційність, у зв'язку з порушенням встановленої Конституцією України процедури його розгляду і прийняття, та відновив в дії Конституцію 1996 року. Повернення в дію старої конституції, відновлює в Україні президентсько-парламентську республіку, в якій Президент має більше прав та обов'язків, в порівнянні з попередніми роками. В свою чергу суттєво урізані права Верховної Ради, щодо виконавчої та судової влади. Змін зазнала і діяльність Уряду, тривалість діяння якого відтепер вирішує не лише Верховна Рада, а й Президент, який може на власний розсуд відправляти у відставку Прем'єр-міністра, що призводить до автоматичної відставки Уряду. Окрім того Президент отримав більше повноважень щодо кадрових питань.

Що ж до змін в політичному, правовому та економічному житті держави, то казати про це ще занадто рано, але можна припустити з впевненістю – суттєвих, корінних змін не відбудеться.

Рекомендації. Порівняння двох редакцій Конституції було зроблене з метою з'ясування ролі нормативно-правового акту у встановленні форми правління держави і аналізу наслідків недотримання законодавцями процедури внесення змін до Конституції України, а також зроблено спробу визначити, яка форма правління більш сприятлива для сучасної України.

*Росавицький О.О.,
Білоцерківський національний аграрний університет,
м. Біла Церква*

ЩОДО СТАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Як відомо, однією з визначальних ознак демократичної, соціальної, правової держави є наявність у ній повноцінного місцевого самоврядування. Саме через місцеве самоврядування найповніше може бути реалізована ідея здійснення влади народом безпосередньо, вирішено важливі питання взаємодії держави, територіальної громади, особи.

У сучасних державах, у тому числі в Україні, існують поки що фактори, які зумовлюють розбіжності на місцях інтересів держави й інтересів конкретної громади. Тому слід констатувати, що необхідним етапом у будівництві демократичної, правової соціальної держави, якою на конституційному рівні проголошено Україну, є формування життєздатного та ефективного місцевого самоврядування. Саме воно повинно уявляти собою ту частину систем стримувань та противаг, що діє не лише по горизонталі, а й по вертикалі, запобігає узурпації державною владою, її надмірній концентрації в центрі, допомагати знайти оптимальне поєднання загальнодержавних та місцевих інтересів та виконувати ряд інших не менш важливих функцій.

У той же час становлення місцевого самоврядування в Україні розпочалось зовсім недавно – з часу здобуття державної незалежності. Воно відбувається в складних умовах політичної боротьби, з частими відступами від демократичних зразків його формування, з прийняттям непослідовних і половинчастих рішень. Часто прийняття навіть прогресивних законодавчих актів не тягне за собою автоматичного втілення їх у суспільну практику. Можна спостерігати і відсутність належної політичної волі з боку керівників місцевого самоврядування, щодо реалізації муніципальної політики, здійснення реформи місцевого самоврядування, а також нестачу громадянської активності самих людей.

З правової точки зору, місцеве самоврядування є цілісною системою суспільних відносин, пов'язаних з територіальною самоорганізацією населення, яке самостійно вирішує питання місцевого значення, питання устрою та функціонування місцевої влади. Це не лише сфера громадянської самостійності і суспільної активності населення, а також і специфічний рівень влади, організаційні форми здійснення якої визначаються населенням відповідного самоврядного утворення на засадах чинного законодавства.

Про те, за умов ринкової економіки, існуюча система територіальної організації влади неспроможна результативно та ефективно впливати на процеси соціально-економічного і культурного розвитку територій, забезпечити якісний рівень надання громадських послуг населенню, що відповідав би європейським стандартам. Ця система виявилася нездатною до самовдосконалення і саморегуляції в умовах постійної трансформації економічної політичної систем.

У цілому сучасний стан місцевого та регіонального розвитку характеризується відсутністю належного матеріального, фінансового, кадрового та іншого ресурсного забезпечення, необхідного для виконання завдань і повноважень місцевого самоврядування, кризою житлово-комунального господарства, систем енерго-, паливо-, водозабезпечення і соціальної інфраструктури, поглибленням диспропорцій у соціально-економічному стані територіальних громад та регіонів, невирішеністю нагальних питань реформування системи адміністративно-територіального устрою України.

Кожного року спостерігається нестача коштів місцевого самоврядування, бюджетна ж система України спрямована на підтримку не самодостатніх (тих, що володіють достатньою власною фінансовою базою), а дотаційних територіальних громад і регіонів, оскільки діє правило – чим більше коштів надходжень до місцевого бюджету поступає за рахунок внутрішніх джерел, тим більше вилучень слід чекати в наступному бюджетному році. І навпаки, чим менше таких надходжень, тим більше поступає до місцевого бюджету коштів з Державного бюджету України за рахунок міжбюджетних трансфертів з метою фінансового вирівнювання.

Неврегульованою залишається проблема розмежування повноважень між органами виконавчої влади на місцях та органами місцевого самоврядування, між органами місцевого самоврядування різного територіального рівня (села, селища, міста, району в місті, району, області) та забезпечення виконання делегованих повноважень, що постійно призводить до виникнення конфліктних ситуацій при вирішенні питань місцевого і регіонального розвитку. А сформована в тридцять років двадцятого століття система адміністративно-територіального устрою України не дозволяє сформувати такі територіальні громади, які б володіли достатніми матеріальними, фінансовими ресурсами, територією та об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для ефективного виконання завдань і повноважень місцевого самоврядування.

Юрисдикція органів місцевого самоврядування багатьох міст України поширюється на територіальні громади сіл та селищ, які згідно з Конституцією України виступають самостійними суб'єктами місцевого самоврядування.

Зазначені обставини свідчать про те, що в Україні спостерігається криза системи управління місцевим та регіональним розвитком, усієї системи територіальної організації влади.

Сучасний стан державотворення в Україні вимагає якісного перетворення системи владних відносин як на загальнодержавному, так і на регіональному і на місцевому рівнях. Така необхідність обумовлена потребою не тільки закріпити досягнуті здобутки в справі становлення України як суверенної держави, але й продовженням розбудови її як правової, демократичної, соціальної. Лише за таких умов є можливим поліпшення добробуту населення, створення дієвих гарантій реалізації прав і свобод людини і громадянина.

Вищенаведене є свідченням того, що існуюча сьогодні система управління на регіональному та місцевому рівнях потребує вдосконалення і належного ресурсного забезпечення.

Рекомендації. Було окреслено проблеми системи управління місцевим та регіональним розвитком, усієї системи територіальної організації влади і зроблено висновок, що сучасний стан державотворення в Україні вимагає якісного перетворення системи владних відносин як на загальнодержавному, так і на регіональному і на місцевому рівнях, формування життєздатного та ефективного місцевого самоврядування.

*Савкін А.М.,
Бердянський університет менеджменту і бізнесу,
м. Бердянськ*

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОЇ ПІДТРИМКИ РЕФОРМ ТА ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Функція контролю є однією з найважливіших у системі державного управління. Здійснення цієї функції допомагає значно поліпшити процес прийняття рішень та управлінську діяльність загалом.

Як зазначають сучасні науковці, «контроль – це одна з основних функцій управління, представляє одну із